

ӨОЖ 37.013:7

ҒТАХР 14.35.07, 18.31.21

DOI 10.37238/2960-1371.2960-138X.2026.101(1).50

Тілепберген А.М.

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті, Алматы, Қазақстан

E-mail: akmoldir@list.ru

АРТ-ТЕХНОЛОГИЯЛАРДЫҢ БОЛАШАҚ ӘЛЕУМЕТТІК ПЕДАГОГТЕРДІҢ КӘСІБИ ҚҰЗЫРЕТТІЛІН ДАМУҒА ӘСЕРІ

Аңдатпа. Бұл зерттеу педагогикалық және көркемдік дағдыларды біріктіретін кешенді оқыту арқылы бейнелеу өнері мұғалімдерінің құзыреттілігін дамытуға бағытталған күш-жігерді қарастырады. Оқытудың бұл түрі педагогикалық қабілеттерді нығайтып қана қоймай, сонымен қатар шабыттандыратын бейнелеу өнері сабақтарын дамытуда мұғалімдердің көркемдік сезімталдығы мен шығармашылығын арттырады. Автор интеграцияланған тәсіл мұғалімдерді көбірек рефлексияға, технологияға бейімделуге және кәсіби ынтымақтастық қабілетіне итермелейтінін көрсету үшін әдебиеттерді шолу әдісін пайдаланады. Осылайша, интеграцияланған дайындық өнер мұғалімдерінің кәсіби, шығармашылық және заманауи білім беру талаптарына сай дамуында шешуші рөл атқарады.

Кілт сөздер: бейнелеу өнері, шығармашылық, көркемдік сезімталдық, көркемдік дағдылар.

Kipicne

Бейнелеу өнері мұғалімдері оқушылардың шығармашылық, эстетикалық және экспрессивті әлеуетін дамытуда маңызды рөл атқарады. Өнерді оқыту тек дағдыларды игеруге ғана емес, сонымен қатар техникалық дағдыларды дамытуға ғана емес, сонымен қатар өмірдің эстетикалық құндылықтарына қатысты сыни, рефлексивті және бағалаушы ойлауды қалыптастыруға ықпал етеді [1]. ХХІ ғасырдың білім беру дәуірінде бейнелеу өнері мұғалімдерінің рөлі күрделене түсуде. Олар шығармашылық делдал болуды, технологияға бейімделуді және көркемдік зерттеулер мен инновацияларды ынталандыратын оқу атмосферасын құруды талап етеді [2]. Мұғалімнің құзыреттілігі білім беру процесінің сәттілігінің кілттерінің бірі болып табылады. Мұғалімнің құзыреттілігінің төрт негізгі аспектісі бар: педагогикалық, кәсіби, Әлеуметтік және жеке. Алайда, іс жүзінде педагогикалық және көркемдік қабілеттер арасындағы тепе-теңдікке көбінесе дұрыс қол жеткізілмейді. Көптеген бейнелеу өнері мұғалімдері жоғары көркемдік қабілеттерге ие, бірақ оқушыларды оңтайлы шығармашылыққа итермелейтін педагогикалық стратегияларды жетік білмейді. Бұл жағдай педагогикалық дағдыларды жетілдіріп қана қоймай, мұғалімдердің көркемдік өлшемін нығайтатын біліктілікті арттыру бағдарламаларының қажеттілігін көрсетеді.

Тиімді тәсілдердің бірі педагогикалық және көркемдік аспектілерді біріктіретін интеграцияланған оқыту болып саналады. Осы тренингтің арқасында мұғалімдер оқыту теориясын үйреніп қана қоймай, өздерінің көркемдік қабілеттерін қайта ашуға мүмкіндік алады. Сурьяни мен Рохананың зерттеулері интеграцияланған оқытуға қатысқан мұғалімдердің жобалық оқытуды әзірлеу және цифрлық технологияларды оқу процесіне біріктіру дағдыларын айтарлықтай жақсартқанын көрсетеді [3]. Басқаша айтқанда, интеграцияланған оқыту инновациялық және Контекстік оқыту әдістерін ынталандыру кезінде өнер мұғалімдерінің кәсібилігін арттырудың тиімді құралы бола алады. Педагогикалық және көркемдік дағдыларды интеграциялау сонымен қатар өнер мұғалімінің кәсіби сәйкестігін қалыптастыруға ықпал етеді. Тек өнердің техникалық аспектілеріне назар аударатын оқытушылар механикалық оқытуды қамтамасыз етеді, ал көркемдік сезімталдықсыз педагогиканы меңгеру экспрессивтілік пен мағынасыз оқытуға әкелуі мүмкін [4]. Олардың арасындағы Синергия өнер теориясын түсініп қана қоймай, шығармашылық және эстетикалық құндылықтарды мағыналы оқу практикасына жеткізетін суретші-оқытушы-педагог ретінде әрекет ете алатын оқытушылар құруға мүмкіндік береді. Қазіргі білім берудің қиындықтары өнер мұғалімдерінен технологиялық дамуға және өзгеріп отыратын оқыту парадигмаларына бейімделуді талап етеді. Сандық дағдыларды меңгеру және онлайн медианы пайдалану мүмкіндігі қазіргі уақытта міндетті кәсіби құзыреттер болып табылады [5].

Шығармашылық және технологиялық тәсілді қолдана отырып жасалған кешенді оқытудың арқасында өнер мұғалімдері эстетикалық құндылықтар мен көркем өрнектің шынайылығын сақтай отырып, қазіргі ұрпақтың қажеттіліктеріне сәйкес оқыту стратегияларын жасай алады. Кәсіби

құзыреттілікті арттырумен қатар, кешенді оқыту оқу қоғамдастығы шеңберінде оқытушылар арасындағы ынтымақтастық үшін кеңістік жасайды. Рефлексиялық іс-шаралар мен тәжірибе алмасу арқылы тәрбиешілер бір-бірін шабыттандырып, көркемдік білім беру саласындағы көкжиектерін кеңейте алады. Мұндай ынтымақтастық Қазақстанда көркемдік білім беру сапасын арттыру үшін маңызды негіз болып табылатын үздіксіз оқыту мәдениетін дамытуға ықпал етеді. Осылайша, педагогикалық және көркемдік дағдыларды кешенді оқыту арқылы өнер оқытушыларының құзыреттілігін дамыту кәсіби, креативті және инновациялық мұғалімдерді құру жолындағы стратегиялық қадам болып табылады. Қазіргі тенденциялар контекстінде өзекті. Бұл зерттеудің мақсаты-бейнелеу өнері мұғалімдерін интеграцияланған оқытумен байланысты тұжырымдамаларға, стратегияларға және зерттеу нәтижелеріне шолу, сондай-ақ олардың мектептерде өнерді оқыту сапасын арттыруға әсерін көрсету. Ғылым мен техниканың барған сайын қарқынды дамуы өмірдің барлық аспектілерінде тұлғаның дамуына айтарлықтай әсер етеді. Білім бұл адамдар қатысатын және адамзат өркениетінің басынан бастап жүзеге асырылатын қызмет [2]. Негізінде, білім бұл адамның өмір сүруін қамтамасыз етуге бағытталған күш. Жаһандану мен ақпараттық прогрестің қазіргі дәуірінде білім өмірдің әртүрлі аспектілеріне әсер еткендіктен, тіпті қоғамның жеке басының, қоршаған ортаға деген сүйіспеншілігінің және моральдық құндылықтарының негізінде жатқан рухани құндылықтарға зиян келтіргендіктен үлкен маңызға ие болды [3]. Сондықтан білім беру қауымдастықтарға өздерінің жеке басын сақтауға және олар ұстанатын моральдық құндылықтарға адал болуға көмектесу үшін өте маңызды. Білім ұлт пен мемлекеттің өмір сүруін қамтамасыз етуде маңызды рөл атқарады, өйткені білім беру арқылы адам ресурстары жақсы дами алады [4]. Білім берудегі оқу процесі бұл жеке әлеуетті дамытуға деген ұмтылыс. Білім беру сапасын арттыру үшін оқытудың максималды нәтижелеріне қол жеткізуге мүмкіндік беретін оңтайлы оқу процесі қажет. Сондықтан мұғалімдер мен оқушылардың хабардарлығы осы мақсатқа жету үшін өте маңызды, өйткені оқу процесі мінез-құлықты, білімді өзгерту, жаңа дағдыларды игеру және оң көзқарасты қалыптастыру мақсатында саналы түрде жүзеге асырылуы керек. Мұғалімдер оқушыларға өздерінің қабілеттері мен күшті жақтарына сәйкес материалды жақсы түсіну үшін оқу процесінде қолдау мен көмек көрсете алады деп күтілуде. Сонымен қатар, мұғалімнің міндеті — Оқушыларды өз қабілеттеріне сәйкес жетістікке жету үшін оқуға және оңтайлы жұмыс істеуге ынталандыру. Дұрыс және дұрыс білім беру үшін мұғалімдер мен мұғалімдерге оқу ғылымын терең түсіну қажет.

Сондықтан мұғалімдер мен мұғалімдер үшін білім беру технологиялары туралы ғылымды түсіну және зерттеу маңызды. Білім адам өмірінің барлық аспектілерінде шешуші рөл атқарады. Дегенмен, тек оқулықтар мен тақталарға сүйенетін дәстүрлі оқыту әдістері кейде оқушыларды оқуға ынталандыруда тиімсіз болып шығады. Сондықтан уақыт өте келе технологияны оқытуда қолдану соңғы онжылдықтарда қарқынды дамып келе жатқан жаңа жетістік болды. Оқыту процесінде технологияны қолдану оқушылардың оқуын тездетіп, жеңілдетеді және мұғалімдерге сабақтарды тиімдірек және тиімді басқаруға көмектеседі. Дегенмен, табысты оқыту тек технологияға ғана байланысты емес, сонымен қатар оларды тиімді және қауіпсіз пайдалану үшін мұғалімдердің тиісті басшылығы мен бақылауын қажет ететінін есте ұстаған жөн.

Зерттеу әдістері

Бұл зерттеу әдебиеттерді шолу әдісімен сипаттамалық сапалық тәсілді қолданды. Зерттеудің мақсаты педагогикалық және көркемдік дағдыларды біріктіретін интеграцияланған дайындық арқылы бейнелеу өнері мұғалімдерінің құзыреттілігін дамытуға байланысты әртүрлі зерттеу нәтижелері мен теорияларын зерттеу болды. Бұл тәсіл ең қолайлы деп танылды, өйткені ол қазіргі заманғы, дамып келе жатқан білім беру контекстінде бейнелеу өнері мұғалімдерін даярлаудың қалай қолданылатынына кең шолу жасайды [6].

Бұл зерттеудің деректер көзі индекстелген ұлттық және халықаралық журналдар, көркемдік білім беру оқулықтары, алдыңғы зерттеулердің нәтижелері және білім беру саясатының құжаттары сияқты әртүрлі тиісті ғылыми басылымдар болды. Зерттеу нәтижелері көркемдік білім берудің қазіргі жағдайын көрсететініне көз жеткізу үшін іздеу 2015-2025 жылдар аралығында шыққан басылымдарға бағытталған [6].

Деректерді жинау жүйелі деректі зерттеу арқылы жүзеге асырылды. Процесс үш негізгі кезеңді қамтыды. Біріншіден, тақырып пен жарияланған жылы бойынша әдебиеттерді іздеуді және таңдауды қамтитын сәйкестендіру. Екіншіден, зерттеу тақырыбына әдіснамалық сенімділік пен өзектілікті қамтамасыз ету үшін әрбір дереккөзді оқу мен сыни талдауды қамтитын мазмұнды бағалау. Үшіншіден, бейнелеу өнері мұғалімдерінің құзыреттілігін дамытуға қатысты зерттеу мақсаттары, әдістері, нәтижелері және қорытындылары сияқты негізгі ақпаратты алуды қамтитын маңызды деректерді тіркеу. Деректердің дәлдігі мен сенімділігін арттыру үшін әдебиеттерді триангуляциялау жүргізілді, оның барысында перспективалардағы ұқсастықтар мен айырмашылықтарды анықтау үшін әртүрлі көздерден алынған

зерттеу нәтижелері салыстырылды. Бұл әдіс талдауды байытуға және интерпретациялық бейімділіктің ықтималдығын азайтуға көмектесті [6].

Жиналған деректер тақырыптық талдау арқылы талданды. Әрбір әдеби дереккөз өнер мұғалімінің құзыреттілігінің негізгі тұжырымдамасы, педагогикалық және көркемдік дағдылар арасындағы байланыс, оқытудың интеграцияланған үлгілері және олардың кәсіпқойлық пен оқу сапасын арттыруға әсері сияқты зерттеу бағытын көрсететін кең тақырыптарға топтастырылды. Талдау процесі бірнеше рет оқу, негізгі идеяларды бөліп көрсету және әртүрлі зерттеулерде пайда болатын заңдылықтар мен тенденцияларды анықтау үшін ұғымдар арасындағы байланысты іздеу арқылы жүргізілді. Содан кейін бұл процестің нәтижелері интеграцияланған оқыту цифрлық дәуірде өнер мұғалімінің құзыреттілігін қалай арттыра алатынын түсіндіретін әңгімеге біріктірілді. Бұл тәсіл теория, саясат және көркемдік білім беру практикасы арасындағы байланысты жан-жақты түсінуге көмектеседі.

Нәтижелер және талқылау

Бұл зерттеу педагогикалық және көркемдік дағдыларды кешенді оқыту арқылы бейнелеу өнері мұғалімдерінің құзыреттілігін дамытуға арналған әртүрлі ғылыми әдебиеттерді талдау нәтижелерін қарастырады. Шолу нәтижелері негізінде өзара байланысты төрт негізгі тақырып бөлінді, атап айтқанда:

бейнелеу өнері оқытушыларының педагогикалық құзыреттілігін нығайту,
оқытушылардың көркемдік дағдыларын дамыту,
педагогикалық және көркемдік дайындықты интеграциялау және кешенді оқытудың бейнелеу өнері мұғалімдерінің кәсібилігіне әсері.

Бейнелеу өнері мұғалімдерінің педагогикалық құзыреттілігін арттыру.

Педагогикалық құзыреттілік-бұл әр мұғалімде, оның ішінде бейнелеу өнері мұғалімдерінде болуы керек негізгі дағды. Бұл дағды оқушылардың сипаттамаларын түсінуді, шығармашылық оқу бағдарламаларын әзірлеу қабілетін және оқу процесін рефлексивті және үздіксіз бағалау қабілетін қамтиды. Көркемдік білім беру контекстінде педагогикалық құзыреттілік мұғалімдерге оқушыларға көркемдік іс-әрекет арқылы өз идеяларын, сезімдері мен эстетикалық тәжірибелерін білдіруге көмектесуде шешуші рөл атқарады. Педагогикалық нығайтуға бағытталған оқыту мұғалімдер білім беру теориясын өнер практикасымен үйлесімді түрде біріктіре алатындай етіп ұйымдастырылуы керек. Көркемдік білім-бұл тек техникалық дағдылар ғана емес, сонымен қатар оқушылардың сыни ойлауын, эмпатиясы мен шығармашылығын дамыту [5]. Өнер мұғалімдері өнерді оқыту эстетикалық және гуманитарлық құндылықтарды қабылдайтын тұлғаны дамыту процесі екенін түсінуі керек.

Интернет, мобильді құрылғылар, қолданбалар және онлайн оқыту платформалары сияқты жылдам технологиялық прогресс білім берудегі технологиялық дамуға мүмкіндіктер ашты. Оқыту процесінде технологияны қолдану студенттерге қызықты және интерактивті тәсілдермен оқуға мүмкіндік береді, осылайша оларға оқу процесінде белсенді болуға және зерттелетін материалды түсінуді жақсартуға мүмкіндік береді. Технологияны қолдану Оқу процесі мен сыныпты басқарудың тиімділігін арттыра алады. Мұғалімдер сабақ кестесін ұйымдастыру, тапсырмалар беру, кері байланыс беру және бағалауды басқару үшін технологияны оңай және жылдам пайдалана алады. Бұл мұғалімдерге оқушылардың тікелей қарым-қатынасы мен оқуына көбірек көңіл бөлуге мүмкіндік береді. Оқу процесінде технологияны пайдалану студенттерге цифрлық және бәсекеге қабілетті болашаққа дайындалуға көмектеседі. Қазіргі цифрлық дәуірдегі жаһандық бәсекелестік жағдайында технологиялық дағдылар үлкен сұранысқа ие. Сондықтан оқытуда технологияны қолдану студенттерге жарқын болашаққа дайындалуға көмектеседі. Үкіметтің және білім беру мекемелерінің оқытуда технологияны қолдануды қолдауы мұғалімдер мен оқушыларды ынталандырады. Технологиялық құрылғылар мен оқытудың көмегімен мұғалімдер мен оқушылар технологияны оқу процесінде көбірек қолдана алады (Трижоно және Фебриани, 2018). Жалпы, оқытуда технологияны қолдану оқушылар мен мұғалімдерге көптеген пайда әкеледі, бұл оларды қазіргі білім берудің маңызды бөлігіне айналдырады. Сондықтан технологияларды дамыту және оқытуға енгізу жалғасады және бүкіл әлемде білім беру сапасын арттыруға оң әсер етеді деген үміт бар. Көркемдік білім оқушылардың шығармашылық және эстетикалық қабілеттерін ашуда және дамытуда маңызды рөл атқарады. Алайда, қазіргі цифрлық дәуірде оқытуда технологияны қолдану, соның ішінде өнерді зерттеуде де маңызды бола түсуде. Өнерді зерттеуде технологияны пайдалану студенттерге сандық медиа арқылы өнер тәжірибесін жақсырақ түсінуге және байытуға көмектеседі.

Шығармашылық оқыту стратегияларын меңгеру

Бейнелеу өнері мұғалімдері үшін басты міндеттердің бірі — оқушылардың қиялын дамытатын қызықты, монотонды емес оқытуды құру. Мұғалімдер жобалық оқыту, тәжірибеге негізделген оқыту және өнерге біріктірілген оқыту сияқты әртүрлі тәсілдерді меңгеруі керек. Осы стратегиялардың арқасында студенттер өнер теориясын түсініп қана қоймай, өз өмірлеріне сәйкес туындылар жасау арқылы өз тәжірибелерінен үйренеді. Хетланд "студиялық ойлау" тәсілі оқушылардың шығармашылығын, рефлексия

дағдыларын және өзіндік ойлауын дамытуда тиімді екенін атап өтті [5]. Бейнелеу өнері мұғалімдерінің педагогикалық дайындығы теория, практика және рефлексия элементтерін теңдестірілген түрде біріктіретін шығармашылық оқу іс-шараларын әзірлеуге және пысықтауға кеңістік беруі керек.

Өнерді оқыту процесінде оқушылардың сипаттамаларын түсіну

Сурет мұғалімдері әр оқушының өзіндік ойлау тәсілі, оқу стилі және қызығушылықтары бар екенін түсінуі керек. Дәл осы айырмашылықтар өнерді зерттеуді ерекше және күрделі етеді. Оқушылардың жеке әлеуетін мойындайтын мұғалімдер оларға өздерін жақсы жағынан көрсетуге көмектеседі. Бұл оқу процесін жеке және мағыналы етеді. Жақсы педагогикалық дайындық мұғалімдерді оқушылардың психологиялық және әлеуметтік аспектілерін, соның ішінде эмпатикалық қарым-қатынастарды қалай құруға және олардың шығармашылық дамуын қолдауға шақыруы керек.

Оқушының мінезі оған жылы, ашық оқу атмосферасын құруға және сыныптағы көркемдік өрнектердің алуан түрлілігін бағалауға мүмкіндік береді.

Рефлексия және бағалау дағдыларын дамыту

Бейнелеу өнері мұғалімдерінен тек сабақ беру қабілеті ғана емес, сонымен қатар өзінің педагогикалық тәжірибесі негізінде тұрақты оқыту қажет. Рефлексия-бұл процестің маңызды бөлігі. Рефлексия арқылы мұғалімдер қолданылатын стратегиялардың тиімділігін бағалай алады, оқушылардың реакциясын түсінеді және болашақта оқыту әдістерін жетілдіре алады. Эйснер рефлексия көркемдік білімнің негізі болып табылады, өйткені ол мұғалімдерге көркемдік тәжірибені оқушылардың дамуымен байланыстыруға көмектеседі [7]. Рефлексиялық аспектке баса назар аударатын педагогикалық дайындық тек жұмыс нәтижелері бойынша ғана емес, сонымен қатар студенттер бастан өткерген шығармашылық процесс негізінде кәсіби хабардарлық пен оқуды бағалау қабілетін арттыруға ықпал етеді.

Бейнелеу өнері мұғалімдерінің көркемдік дағдыларын дамыту

Көркемдік дағдылар - бейнелеу өнері мұғалімдерін басқа мамандықтардың мұғалімдерінен ажырататын негізгі сипаттама. Бейнелеу өнері мұғалімі тек мұғалім ретінде ғана емес, сонымен қатар оқу процесінде эстетикалық құндылықтарды жеткізетін суретші ретінде де әрекет етеді. Дамыған көркемдік қабілеті бар мұғалімдер оқушыларға үлгі бола алады және шабыт бере алады, оларды өздерін құруды және білдіруді жалғастыруға шақырады. Бейнелеу өнері мұғалімдері заманауи тенденцияларға сәйкес өзекті болып қалу үшін рефлексия және жаңа әдістерді үйрену арқылы өздерінің көркемдік дағдыларын үнемі жетілдіріп отыруы керек. Нақты тәжірибеге негізделген практикалық оқыту эстетикалық сезімталдықты, өзіне деген сенімділікті және шығармаларды жасау кезінде тәжірибе жасау қабілетін арттырудың тиімді әдісі болып табылады. Практикалық сабақтарды, бірлескен шеберлік сабақтарын және кәсіби суретшілердің тәлімгерлігін біріктіретін оқу бағдарламалары техникалық дағдыларды нығайта алады және мұғалімдердің өнердің мәнін түсінуін тереңдете алады. Көркемдік даму тек техникалық дағдыларды жетілдіруден ғана емес, сонымен қатар мәдени білімді байытудан және өнерді оқыту процесінде эстетикалық қабылдауды тереңдетуден тұрады.

Көркемдік техникалар мен құралдарды зерттеу

Өнер мұғалімдері өнердегі жаңа әдістер мен құралдарды дамытуға ашық болуы керек. Технологиялық өзгерістер адамдардың өнерді жасау және қабылдау тәсіліне айтарлықтай әсер етеді. Сондықтан мұғалімдер дәстүрліден цифрлық әдістерге дейін әр түрлі құралдармен үнемі бейімделіп, тәжірибе жасауы керек. Оқытушыларға сандық кескіндеме, шығармашылық фотосурет, визуалды дизайн немесе инсталляция сияқты әртүрлі әдістерді қолдануға мүмкіндік беретін оқыту олардың көркемдік мүмкіндіктерін кеңейтетіні дәлелденді. Зерттеу қызметі сонымен қатар оқытушылардың өз жұмысына деген сенімін арттырады және оларға студенттермен бөлісе алатын тәжірибе береді [7]. Осылайша, оқытушылар қазіргі заманғы өнер әлеміне сәйкес келетін заманауи оқытуды ұсына алады.

Өнер арқылы ынтымақтастық және оқыту қауымдастығы

Көркемдік дағдылар жеке-жеке ғана емес, басқалармен өзара әрекеттесу және ынтымақтастық арқылы да дамиды. Өнер мұғалімдері өнер қауымдастықтарына, көрмелерге немесе кәсіби суретшілермен шеберлік сабақтарына қатысу арқылы өздерінің өнер тәжірибесін байыта алады. Бұл ынтымақтастық процесі әртүрлі идеялармен, әдістермен және эстетикалық құндылықтармен алмасуға мүмкіндік береді. Өнер қайраткерлері арасындағы шығармашылық диалог ой-өрісті кеңейтуде және инновацияны дамытуда маңызды рөл атқарады. Бірлескен жұмысты қамтитын оқыту оқытушылардың техникалық дағдыларын нығайтып қана қоймайды, сонымен қатар ашықтыққа, өзара сыйластыққа және үздіксіз оқу рухына ықпал етеді. Ынтымақтастық арқылы өнер мұғалімдері білім беру мен өнер әлеміндегі кәсіби байланыстарды нығайта отырып, өздерінің көркемдік тәжірибелерін байыта алады.

Суретші-оқытушылардың көркемдік түсінігі мен бірегейлігін нығайту

Техниканы меңгеруден және командада жұмыс істеуден басқа, рефлексиялық аспект көркемдік дағдыларды дамытудың ажырамас бөлігі болып табылады. Рефлексия мұғалімдерге жеке көркемдік

тәжірибе мен сыныптағы оқыту әдістері арасындағы байланысты түсінуге көмектеседі. Рефлексия арқылы мұғалімдер эстетикалық құндылықтардың, мәдениеттің және жеке тәжірибенің оқушыларды оқыту мен ынталандыруға қалай әсер ететінін бағалай алады. Эйзнер (2002) ұсынған суретші-мұғалім тұжырымдамасы өнерді оқытудағы суретші мен тәрбиешінің рөлдері арасындағы тепе-теңдіктің маңыздылығын көрсетеді. Мұғалімдерді өздерінің шығармашылық процестері мен педагогикалық тәжірибелерін түсінуге шақыратын оқыту олардың шығармашылық және шынайы тәрбиешілер ретіндегі кәсіби сәйкестігін нығайтады. Сонымен, көркемдік түсінік-бұл жұмысты бағалау ғана емес, сонымен қатар көркемдік білім берудегі сәйкестілік пен гуманистік құндылықтарды дамыту.

Педагогикалық және көркемдік дайындықты интеграциялау

Педагогикалық және көркемдік дайындықты интеграциялау өнер мұғалімдерінің жалпы құзыреттілігін нығайтудағы стратегиялық қадам болып табылады. Бұл екі аспект бірін-бірі толықтырады: педагогикалық дағдылар оқу процесін басқаруға негіз береді, ал көркемдік дағдылар шығармашылықты, эстетикалық сезімталдықты және оқытудағы жаңашылдықты дамытады. Осы екі өлшемді біріктіретін оқыту мұғалімдерді цифрлық дамуға бейімделетін шығармашылық педагогикалық дағдыларды дамытуға итермелейді [8] оқытуды біріктірудің алғашқы қадамы педагогикалық тәсілдерді көркемдік практикамен үйлестіру болып табылады. Оқыту оқу және шығармашылық қызметті бөліспеуі керек, керісінше оларды біртұтас, бірін-бірі толықтыратын тұтастыққа біріктіруі керек. "Өнерді үйрету" ғана емес, сонымен қатар "өнер арқылы оқыту", яғни шығармашылық процесті оқыту стратегиясының бір бөлігіне айналдыру. Студиялық ойлау тұжырымдамасы студенттерге суретшілер сияқты ойлау мен жасауды үйретудің маңыздылығын көрсетеді. Бұл тұрғыда өнер мұғалімдері шығармашылық оқыту әдістерін дамыта отырып, өздерінің көркемдік идеяларын білдіруге дайын болуы керек. Мысалы, шығармашылық шеберлік сыныптарын жобаға бағытталған оқу модульдерін әзірлеумен үйлестіретін оқу іс-шаралары мұғалімдерге көркемдік тәжірибені педагогикалық мақсаттармен байланыстыруға үйрете алады. Мұндай синхрондау оқу процесін студенттер үшін контекстік және шабыттандырады.

Технологиялық прогресс өнер мұғалімдерінен өз жұмысында және оқытуда жаңа медиа технологияларға бейімделуді талап етеді. Интеграцияланған дайындық сонымен қатар цифрлық сауаттылық пен технологияны көркемдік білім беру тәжірибесінде қолдану элементтерін қамтуы керек. Дизайн қосымшалары, онлайн оқыту платформалары және интерактивті медиа сияқты цифрлық технологияларды пайдалану мұғалімдерге оқушылардың өміріне қызықты және өзекті болып табылатын өнер сабақтарын өткізуге көмектеседі. Бұл технологияға негізделген оқыту бағдарламасы мұғалімдерге цифрлық көрмелер, виртуалды ынтымақтастық немесе мультимедиялық өнер жобалары арқылы шығармашылық қабілеттерін дамытуға мүмкіндік береді. Білім, мәдениет, зерттеулер және технологиялар министрлігі сонымен қатар цифрлық сауаттылық "оқу еркіндігі" тұжырымдамасы бойынша мұғалімдердің кәсіби құзыреттілігінің бөлігі екенін атап көрсетеді. Технологияны ақылмен және шығармашылықпен қолдана отырып, өнер мұғалімдері заманауи ғана емес, сонымен қатар әр кезеңде жергілікті эстетикалық және мәдени құндылықтарды сіңіретін білім беру процесін құра алады.

Педагогикалық және көркемдік дайындықты интеграциялау, шын мәнінде, мұғалім және рефлексивті суретші болып табылатын жан-жақты дамыған өнер мұғалімінің кәсіби сәйкестігін қалыптастыруға бағытталған. Идеал өнер мұғалімі тек көркемдік дағдыларды үйретіп қана қоймайды, сонымен қатар өзінің шығармашылық тәжірибесіне оқытуды шабыттандыруға мүмкіндік беретін өз өміріндегі көркемдік процесті қабылдайды. Суретші мен тәрбиешінің рөлдері арасындағы бұл тепе-теңдік өнер мұғалімінің кәсіби ерекшелігін нығайтады. Интеграцияланған дайындық арқылы мұғалімдер өздерінің көркемдік тәжірибелері неғұрлым эмпатикалық және шығармашылық педагогикалық тәсілді қалай қалыптастыратыны туралы рефлексивті түсінік қалыптастыра алады. Бейнелеу өнері мұғалімдерінің бірлескен дайындығы кәсіби көкжиектерді кеңейтіп, өнер мұғалімдері қауымдастығындағы қауымдастық сезімін нығайта алады. Мұндай ынтымақтастық сонымен қатар сыныптағы оқыту тәжірибесін байыта отырып, идеялармен, әдістермен және көркемдік құндылықтармен алмасу кеңістігін жасайды. Педагогикалық және көркемдік дайындықты интеграциялау оқыту мен шығармашылық дағдыларын жетілдіріп қана қоймай, бейнелеу өнері мұғалімдерінің шығармашылық, рефлексивті және өнертапқыш мұғалімдер ретіндегі кәсіби сәйкестігін нығайтады. Бейнелеу өнері мұғалімдерінің кәсібилігіне кешенді дайындықтың әсері. Педагогикалық және көркемдік аспектілерді біріктіретін кешенді дайындық бейнелеу өнері мұғалімдерінің кәсібилігін арттыруға айтарлықтай әсер етеді. Мұндай дайындыққа қатысатын мұғалімдер оқытудағы инновациялар, рефлексивті ойлау дағдылары және үнемі ынтымақтастық қажеттілігін түсіну тұрғысынан айтарлықтай прогреске қол жеткізуге бейім. Бейнелеу өнерінің идеалды мұғалімі-бұл суретші мұғалім, білімді жеткізіп қана қоймай, сонымен қатар көркемдік тәжірибені өмірінің бір бөлігі ретінде қабылдайтын тәрбиеші. Бұл тұрғыда кешенді дайындық бейнелеу өнері мұғалімдерінің

кәсіби сипатын қалыптастыруда шешуші рөл атқарады, олар тек техникалық дағдыларды ғана емес, сонымен қатар креативті, жаңашылдыққа ашық және өзін-өзі жетілдіруге ұмтылады.

Кешенді оқытудың негізгі нәтижелерінің бірі-оқу процесін бағалау кезінде мұғалімдердің рефлексия дағдыларын жетілдіру. Рефлексия қабілеті бар сурет мұғалімдері өздерінің оқыту стратегияларын қайта қарастыра алады, оқушылардың қажеттіліктерін түсінеді және оқыту әдістерін бейімдейді, оларды тиімдірек және контекстік етеді. Рефлексия мен бірлескен тәжірибеге негізделген оқыту мұғалімдердің инновациялық оқу бағдарламаларын әзірлеу қабілетін нығайта алады. Мұғалімдер оқушылардың қиялын және шығармашылығын дамытуға ықпал ететін оқу жағдайларын жасай отырып, өнер теориясын қарапайым оқытудан асып түседі. Жобалық оқыту және практикалық тәжірибе мұғалімдердің эстетикалық құндылықтарды олардың педагогикалық қызметіне біріктіру қабілетін арттыра алады. Осы тренингтің арқасында өнер мұғалімдері өнер әлемінің дамуына және студенттерінің қажеттіліктеріне сәйкес келетін қызықты және өзекті оқыту әдістерін жасауға сенімді бола бастайды.

Интеграцияланған дайындық сонымен қатар өнер мұғалімдері арасында ынтымақтастық мәдениетін қалыптастыруға ықпал етеді. Оқыту бағдарламалары көбінесе мұғалімдерге тәжірибе алмасу, идеяларды талқылау және жаңа тәсілдерді әзірлеу платформасын ұсынады. Бұл оқыту сапасын арттыруға бағытталған динамикалық оқу қауымдастығын құруға ықпал етеді. Ұзақ мерзімді перспективада кешенді дайындық бейнелеу өнері мұғалімдерінің кәсіби сәйкестігін қалыптастыруға ықпал етеді. Педагогикалық тәжірибені көркемдік қабілеттермен үйлестіруге дағдыланған мұғалімдерге өздерін мұғалім ретінде де, оқытушы ретінде де орналастыру оңайырақ болады. суретші. Бұл сәйкестік рефлексивті, шығармашылық және эстетикалық құндылықтарға бағытталған ойлау тәсілін қалыптастырады. Көркемдік және педагогикалық аспектілер арасындағы тепе-теңдік өнер мұғалімдеріне жанды және мазмұнды оқытуға мүмкіндік береді. Кешенді дайындыққа қатысатын мұғалімдер сыныпта шығармашылық идеяларды білдіруге үлкен сенімділікке ие. Олар тек көркемдік техниканы үйретіп қана қоймай, студенттерінде мәдени құндылықтарға деген сезімталдық пен құрметке тәрбиелейді.

Қорытынды

Жоғарыда келтірілген талқылау негізінде осы тарауда болашақта бейнелеу өнері мұғалімдерінің кәсібилігін арттыру үшін бағдар бола алатын негізгі тұжырымдар мен ұсыныстар берілген. Зерттеу және талқылау нәтижелеріне сүйене отырып, педагогикалық және көркемдік аспектілерді біріктіретін кешенді оқыту бейнелеу өнері мұғалімдерінің құзыреттілігі мен кәсібилігін арттыруда шешуші рөл атқарады деп қорытынды жасауға болады. Жан-жақты оқытудың арқасында мұғалімдер шығармашылық және инновациялық оқыту стратегиялары туралы жаңа білім алып қана қоймай, бейнелеу өнері мұғалімдерінің айрықша белгісі болып табылатын көркемдік сезімталдықты тереңдетеді. Оқытудың бұл түрі мұғалімдердің педагогикалық практикасында рефлексивтілігіне және басқа мұғалімдермен ынтымақтастыққа ашықтығына ықпал ететіні дәлелденді.

Педагогикалық және көркемдік дағдыларды біріктіру мұғалімдерді өзгермелі кезеңдерге, әсіресе технология мен цифрлық мәдениетті қолдана отырып, оқыту қиындықтары жағдайында бейімделуге мәжбүр етеді. Педагогикалық құзыреттілікті нығайтумен қатар, интеграцияланған дайындық өнер мұғалімдерінің мұғалім мен суретшінің рөлдерін үйлестіре алатын мұғалім-суретші ретіндегі кәсіби сәйкестігін қалыптастыруға ықпал етеді. Осылайша, интеграцияланған дайындық-бұл техникалық дағдыларды жетілдіру шарасы ғана емес, сонымен қатар мінезді, еңбек этикасын дамыту және кәсіби хабардарлықты үнемі арттыру процесі. Кешенді оқыту шеңберінде оңтайлы нәтижелерге қол жеткізу үшін бірнеше факторларды ескеру қажет. Біріншіден, білім беру мекемелері мен Үкімет контекстік, қатысуға негізделген және тәжірибеге бағытталған тәсілді қолдана отырып, өнер мұғалімдеріне қол жетімділік пен оқыту бағдарламаларын кеңейтуі керек. Мұндай бағдарламалар мұғалімдерге оқушылардың қажеттіліктері мен қазіргі тенденцияларына сәйкес шығармашылықты дамытуға мүмкіндік беру үшін педагогика, технология және өнер элементтерін біріктіруі керек. Екіншіден, мектептер мен білім басқармалары әр аймақта тәжірибе алмасу үшін мұғалімдер қауымдастығын құруды ынталандырады деп күтілуде. Осы қауымдастықтар арқылы мұғалімдер тәжірибе алмасып, өз салаларындағы мәселелерді талқылай алады және жергілікті жағдайларға сәйкес оқыту үлгілерін жасай алады. Үшіншіден, бейнелеу өнері мұғалімдері бүкіл мансабында оқуға деген қызығушылықты белсенді түрде қолдауы керек. Өзін-өзі дамыту оқудан кейін тоқтамайды, бірақ рефлексивті тәжірибе, әріптестермен ынтымақтастық және өнер туындыларын үнемі зерттеу арқылы жалғасуы керек. Сурет мұғалімінің кәсібилігі оның педагогикалық қабілеттерінен ғана емес, сонымен қатар оқушыларды құру мен шабыттандырудағы дәйектіліктен көрінеді. Сайып келгенде, кешенді оқыту білім беру сапасын жақсартуға ұзақ мерзімді инвестиция ретінде қарастырылуы керек.

ӘДЕБИЕТ

- [1] Wilson, E., Jeanneret, N., Selkig, M., Hillman, J., & Bolden, B. (2023). Arts education imperatives: Connecting the globe. *International Journal of Education & the Arts*, 24(4)
- [2] Holmes, W., & Tuomi, I. (2022). State of the art and practice in AI in education. *European journal of education*, 57(4), 542-570
- [3] Elpus, K. (2022). Access to arts education in America: The availability of visual art, music, dance, and theater courses in US high schools. *Arts Education Policy Review*, 123(2), 50-69
- [4] Sheridan, K. M., Veenema, S., Winner, E., & Hetland, L. (Eds.). (2022). *Studio thinking 3: The real benefits of visual arts education*. Teachers College Press
- [5] Ash, A., & Carr, P. (Eds.). (2024). *A practical guide to teaching art and design in the secondary school*. Routledge
- [6] George, A. S. (2023). Preparing students for an AI-driven world: Rethinking curriculum and pedagogy in the age of artificial intelligence. *Partners Universal Innovative Research Publication*, 1(2), 112-136
- [7] Relmasira, S. C., Lai, Y. C., & Donaldson, J. P. (2023). Fostering AI literacy in elementary science, technology, engineering, art, and mathematics (STEAM) education in the age of generative AI. *Sustainability*, 15(18), 13595
- [8] Bowen, J. A., & Watson, C. E. (2025). *Teaching with AI: A practical guide to a new era of human learning*. JHU Press

Tilepbergen A.M.

THE IMPACT OF ART TECHNOLOGIES ON THE DEVELOPMENT OF PROFESSIONAL COMPETENCIES OF FUTURE SOCIAL TEACHERS

Annotation. This study addresses efforts to develop the competence of Fine Arts teachers through comprehensive training that combines pedagogical and artistic skills. This type of teaching not only strengthens pedagogical abilities, but also increases the artistic sensitivity and creativity of teachers in the development of inspiring visual arts classes. The author uses the literature review method to show that an integrated approach motivates teachers to have more reflection, adapt to technology, and the ability to collaborate professionally. Thus, integrated training plays a key role in the development of art teachers to meet professional, creative and modern educational requirements.

Keywords: visual arts, creativity, artistic sensitivity, artistic skills.

Тилепберген А.М.

ВЛИЯНИЕ АРТ-ТЕХНОЛОГИЙ НА РАЗВИТИЕ ПРОФЕССИОНАЛЬНЫХ КОМПЕТЕНЦИЙ БУДУЩИХ СОЦИАЛЬНЫХ ПЕДАГОГОВ

Аннотация. В данном исследовании рассматриваются усилия по развитию компетенций учителей изобразительного искусства посредством комплексного обучения, сочетающего педагогические и художественные навыки. Такой тип обучения не только укрепляет педагогические способности, но и повышает художественную чувствительность и креативность учителей в разработке вдохновляющих уроков изобразительного искусства. Автор использует метод обзора литературы, чтобы показать, что интегрированный подход побуждает учителей к большей рефлексии, адаптации к технологиям и способности к профессиональному сотрудничеству. Таким образом, интегрированная подготовка играет решающую роль в развитии профессиональных, творческих и отвечающих современным требованиям образования учителей искусства.

Ключевые слова: изобразительное искусство, креативность, художественная чувствительность, художественные навыки.